

ТЕНДЕНЦІЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНИХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЗМІНИ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ

**(Волкова В.А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент
кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та дошкільної освіти)**

**Мелітопольський державний педагогічний університет імені
Богдана Хмельницького, Мелітополь, Україна**

Стратегічний напрям розвитку вітчизняної системи освіти лежить в площині вирішення проблем розвитку особистості того, хто вчиться, а також і педагога, вихователя, технологізації цього процесу. В умовах особистісно орієнтованої парадигми освіти педагог має виступати в ролі організатора всіх видів діяльності учнів як компетентний консультант і помічник. Його професійні вміння повинні бути спрямовані не просто на контроль знань та умінь тих, хто вчиться, а на діагностику їх діяльності та розвитку. Отже, проблема полягає в тому, щоб надати педагогам методологію вибору та механізм реалізації відібраного вченими змісту освіти в реальному навчальному процесі як з урахуванням інтересів та здібностей учнів, так і його особистої творчої індивідуальності [2, с. 14].

Особистість – це передусім психічне новоутворення, тому психологічні закономірності посідають центральне місце у загальнонауковому уявленні про особистість, її розвиток та діяльність. У цьому контексті особистісний підхід доцільно розглядати як важливий психолого-педагогічний принцип, основу якого становить сукупність вихідних теоретичних положень про особистість та практичних методичних засобів, що сприяють її цілісному розумінню, вивченню та гармонійному розвитку індивідуальності [2, с. 19].

Особистісний підхід все більше утверджується як ключовий психолого-педагогічний принцип організації навчально-виховного процесу, від якого багато в чому залежить ефективність переорієнтації системи освіти на розвиток особистості тих, хто вчиться. Діяльність, через яку реалізується

особистісно орієнтована освіта, передбачає співпрацю, саморозвиток суб'єктів навчального процесу, виявлення їх особистісних функцій [2, с. 21].

Сьогодні відсутня загальноприйнята класифікація, різні автори називають різноманітні технології, які належать до особистісно орієнтованих технологій. Моделлю особистісно орієнтованого підходу до навчання і виховання є, наприклад, методика Марії Монтесорі, в основі якої лежить ідея про те, що кожна дитина, з її можливостями, потребами, системою стосунків проходить свій індивідуальний шлях розвитку. Одним з різновидів втілення ідей “гуманістичної педагогіки” є Вальдорфська педагогіка – система самопізнання і саморозвитку індивідуальності при партнерстві з учителем, у двоєдності чуттєвого і надчуттєвого досвіду духу, душі і тіла.

В сучасних європейських стандартах змісту загальної освіти відбувається зміщення акцентів з детального розкриття змісту освіти на прогнозовані результати навчання, на рівень знань і компетенцій, якими повинен володіти учень на окремих етапах шкільної системи. Для європейців особливу цінність представляє високоякісне навчальне середовище, що передбачає визнання і підтримку хорошого викладання [1].

У європейських країнах підтримується висока якість і відповідна вища освіта, здатна оснастити студентів знаннями, навичками і базовими компетенціями, які необхідні випускникам для успіху після закінчення університету. Кожний вищий навчальний заклад має сувору систему внутрішнього контролю якості, яку оцінюють агентства щодо забезпечення якості.

Одним з ключових способів досягнення цього, відповідно до політичних документів ЄС щодо переосмислення освіти, є використання переваг комп'ютерних компетенцій та інших нових технологій. Освітня модернізація зачіпає: більш ефективні умови роботи, включаючи прозорі і справедливі процедури найму; кращий початковий і безперервний професійний розвиток; найкраще визнання і винагороду за викладання і підвищення кваліфікації [1].

Вищі навчальні заклади Європи орієнтовані на ключові компетентності при використанні методів освіти і навчання. Ключові компетенції за європейськими мірками – це набір знань, навичок і установок, необхідних людині для особистого задоволення потреб, розвитку, працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянського життя. Обов'язковими ключовими компетенціями молодого європейця є компетенції, які необхідні всім людям для особистого задоволення і розвитку, зайнятості, соціальної інтеграції та активного громадянства. Ці компетенції складаються із “знань, навичок і відносин” і виходять за рамки тільки академічного знання [1].

Європейська довідкова система 2006 року по ключовим компетенціям для навчання протягом усього життя (Reference Framework) визначає вісім ключових компетенцій: спілкування рідною мовою; спілкування на іноземних мовах; математична компетентність та базові компетенції в галузі науки і техніки; цифрова компетентність; навчання вивченню; соціальні та цивільні компетенції; почуття ініціативи і підприємництва, а також культурна свідомість

Проте, освітні установи в Європі стикаються з проблемами при застосуванні орієнтованих на компетентність підходів до навчання, адже перехід від досить статичної концепції навчальної програми для динамічного визначення знань, навичок і відносин, які учень повинен розвивати протягом усього навчального процесу, вимагає змін парадигми в освіті, впливаючи на спосіб її організації та оцінки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ли Ольга. Качество высшего образования в Европе и стратегия развития. [Електронний ресурс] / Ольга Ли. – Режим доступу : <https://onlineurope.com/blog/kachestvo-vysshego-obrazovaniya-v-evrope-strategiya-razvitiya>

2. Освітні технології : Навч.-метод. посібник / Пехота О. М., Кіктенко А. З., Любарська О. М. та ін.; За заг. ред. О. М.Пехоти. – К. : А.С.К., 2001. – 256 с.